

גבעת-חיים

עלון פנימי

הקיבוץ המאוחד

25 ✓

מס' 1012

יום ו' י' באלול תשל"ג
7 בספטמבר 1973

ההסתדרות

כוחה אולי הוא מוס... אבל נדע
כי יריביה שווא נושאים קולם;
זה מוס שלא היה בה מלדה
אך כנראה יהיה בה לעולם.

אם חלודה בה יש - עח לנקוח
ואם אבק - עח לנער כדח,
אך אין היא כבר מסוג החינוקוח
שקל אותם לשפוך עם האמבט.

אומרים כי בא פילוג להכוחה
אבל נדמה כי עד שיום יפוג
לא הפילוג אולי מכשיל אותה,
כי היא המכשילה את הפילוג...

חבוט הוא שמה, כי מהו לכאורה?
לשכה, מוסד, בולי-פנקס-חבר.
ואין זה מקובל בשום חברה
בחדוזה עליה לדבר.

אבל כי עוד נכונה לה דרכים
בדור נבנה ובארץ לא זרועה,
השכח לנושאת הנדבכים,
הכוח והאומץ לזרועה.

נחן א.

מחוך "הסור השביעי"

על אף המתחכמים והפתאים
וחרף מראתם העקומה,
השכח לגדול בבנאים
אשר ידעה הארץ בקומה.

רוב ציונים, יושבי לשכות גזית,
ראוה כתוספת מטרידה,
בדמות האגודה המקצועית,
במלחמת לשכת העבודה;

בכך עסקה היא כל שעות היום,
אבל הנה הוברר, כי חוץ מזה
היא את חומת הארץ והלאום
דרך אגב בנתה למעשה.

חרדו יזמות הפרט, לבן הרטיט
בצמות פעליה ואונה...
אך מה כוחה אם לא יזמה פרטיה
אשר להשגחה העליונה?

כיום וצים אליה נישאים וערו
ועוונות נימנים בה קו לקו.
כי הסולחים לכל החטאים
לא יסלחו לחטא כוחה כי רב.

ב ע ד ו

נכון, שהוא שגה רבות ופגע רבות, אך הוא אחד מגדולי החולמים והלהמיים שקמו לתנועת הפועלים הארץ-ישראלית בחקופה המסוכסכת הזאת. הוא העניק להסתדרות עוצמה וסמכות וחיזק אותה כמקד כוח עצמאי יותר במערכת הכוחות והלחצים בחברה הישראלית. מהותה של הדימוקרטיה היא בחלוקת כוחות, במערכת בלימה ואיזון.

בכך הוא מהווה ללא ספק גורם מטריד ועוכר שלוונה, אך בלעדיו היו הדברים משתבשים ומתעוותים והיה נחלש כוחה של ההסתדרות כגורם מרכזי בבנין הארץ והחברה הישראלית.

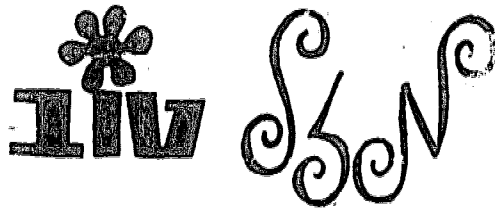
מפני שבן-אהרן נהנה מאמונם של הפועלים יש סיכוי, כי יעלה בידו לחולל רפורמות מרחיקות לכת בשיטת הכחירות לועידת ההסתדרות וביחסי העבודה.

הוא איש חזון ומשאה נפש, שני יסודות שבלעדיהם הארץ הזאת עניה יותר.

יצוי שהמוני הנוחרים העשויים לחת את קולם למערך" יראו בו את האיש הממשיך בחפקידו.

חיים גורי

(דבר" - 3 בספטמבר 1973)

ברכות לזיוה ברזילי ולאלישבע בן-עמי

עם סיום לימודיהן ב"שרון".

אנו מאחלים לזיוה התערות מהירה בעבודה במרפאה.

הבעות תודה

לכל החברות והחברים שהשחפתו בעדיכח חתונתם של תקוה ויגאל - הרבה תודות

ממשפחה - פומדנן פ-פרודנטל

המשפחה מנדל וסלע

מודים לכל החברים שעזרו בהכנת מסיבת הכלולות של בניהם ונתנו יד להצלחתה.

כזא' 8381

לפוריה וזכריה

להולדת הבן רועי

ברכות חמות לפועה ומשפחה ולמשפחתו של זכריה.

לרות ישישכר

לנשואיהם

ברכות חמות לצבי מנדל ובני ביתו ולמשפחתו של ישישכר.

ל - תקוה ויגאל פומדניץ

לנשואיהם

ברכות חמות להילדה ושמואל ומשפחתם ולמשפחתה של תקוה.

לדב וצפורה לובל ולכל המשפחה

לנשואי הבח מרים בתו של דב

עם ב"ל יעקב.

גרעין "יורם" הגיע

בשני בספטמבר הגיע למשק גרעין של תנועה "מכבי הצעיר". שמו של הגרעין "גרעין יורם" על שמו של חבר הגרעין שנהרג בחאונת דרכים. הגרעין מונה 36 חברים, 11 בנות ו-25 בנים. הגרעין רוכז ממקומות שונים בארץ: נתניה, רמלה, רעננה, זכרון-יעקב, גדרה, באר-שבע ועוד. גרעין זה, שלא בגרעינים קודמים, איננו יוצא תנועה הנוער של הקיבוץ המאוחד. תנועת הנוער "מכבי הצעיר" מקיימת מושבים שיתופיים. עקב סיבות שונות פנתה תנועה זו אלינו לקבל את הגרעין להכשרה. מקום היעד של הגרעין הוא "מכורה", בין גיחית לחמרה. במידה והגרעין ייקלט טוב יש סיכויים לקבל גרעין דומה בשנה הבאה. בני הגרעין רצוי שיאמצו על ידי משפחות. (נא להתקשר עם ראובן) תפקידו של הגרעין להתגבש ליחידה חברתית אחת וקניית ערכי עבודה. אני מקווה שהגרעין יתקבל יפה ויצדיק את מאמצי המשק בחידומו החברתית והמשקית.

ראובן אחר

לקראת תוכנית המשק השל"ד

כידוע לחברים ב-30 לספטמבר נגמרה שנת הכספים השל"ג ומתחילה שנה חדשה, שנת השל"ד. אנסה לתאר בקצרה את מעשי המרכבה של בניית תוכנית המשק על חלקיה השונים. לקראת כל שנה חדשה נערך אומדן כוח האדם העומד לרשות המשק. אומדן זה משמש כבסיס ליצירת לוח העבודה השנתי מחד ואומדן הוצאות הקיום מאידך.

שלב נוסף הוא - תוכנית הייצור. בנושא זה יש ענפים וסקטורים שונים במשק שלגביהם הוא פשוט יחסית, ענפים סטביליים כגון מטע, וורדים וכו'. לעומתם ענפים כגון הודיה, גידולי שדה ורפת שלגביהם יש לדון במפורט ולקבוע מה ייצור, היכן ואיך - ולל אומדן של יבולים חזויים. תוכנית הייצור זו משמשת כבסיס ליצירת לוח העבודה ואומדן ההוצאות וההכנסות הישירות בענפי המשק ובענפי העזר. אחרי תוכנית הייצור בא גיבוש סופי של לוח העבודה וענפי השירות למיניהם. נקבע לוח העבודה לפי החקן המקובל בענפי הייצור וכן נקבעת הצרכות העבודה על סמך נסיון העבר בביצוע העבודות השונות ובהתאם לגודל השטחים. כן לוקחים בחשבון שיכלולים שנבצע בקטיפים למיניהם ולמטרות שונות כפי שמציעים הענפים. עם סיום לוח הצרכים לעבודה לפי חודשי השנה מושווה לוח זה ללוח מקורות העבודה לפי אומדן כוח האדם ואת ההפרשים יש לתכנן לפי כוחות עבודה אחרים כגון - גרעין, מחנות עבודה וזרים. אחרי גמר לוח העבודה ואומדני האוכלוסיה יש לעשות את חישוב הוצאות העבודה הכוללות הוצאות הקיום לפי הסעיפים השונים. גם פה כל הנושא מבוסס על אומדנים של התיקרות סעיפי ההוצאה השונים המחוקצבים באופן פיסטי כגון - כלכלה, סיגריות, כביסה, דלק וכו'. ואומדן התקציבים המוצעים המחוקצבים נומינלית בהתאם לחקציב בריה בתנועה הקיבוצית. אלה כוללים את שיעורי ההתיקרות בנוסף לתקציבים הנוכחיים ואח השיעור המוצע של העלאות אשר בפועל - היא עליית דמת החיים במקביל לחישוב הוצאות הקיום. לאור הדרישה בלוח העבודה נעשה אומדן הוצאות העבודה הנוספות - לאוכלוסיה הקבועה כגון ביטוח לאומי ומסים שונים וכן אומדן ההוצאות של תשלומי משכורות של שכירים, הוצאות גרעין, הוצאות זרים וכו'.

השלב הבא הוא חישוב ההוצאות הכלל-משקיות כגון הנה"ח, תשלומי ריבית ותשלומי מס הכנסה כאשר היחרה, שמשמעותה רוח והפחתות, הנה חלק הארי ממקורות המשק לצורך ביצוע ההשקעות השונות, כאשר החלק השני הנו האשראי לתקופות בינוניות וארוכות שהמשק מקבל ממקורות שונים לביצוע ההשקעות השונות. כל ההסכר הזה נרשם והוסכר על מנת שהציבור ידע מה הוא יקבל וכיצד עליו להתיחס לתוכנית המשק ולתוכנית ההשקעות בתשל"ד. בקרוב נוציא חוברת שתכלול את כל התכניות ותחולק לציבור.

דף מסכם מתוכנית משק פרלמינרית לשנת השל"ד (באלפי לירות)

חובה -	זכות +	יתרה	
	12606		הכנסות המשק
	518		יחרת הכנסות והוצאות מיוחדות
5567		+ 13124	הוצאות ישירות ענפי המשק
653			הוצאות ענפי עזר לענפי המשק
228			הוצאות כלליות
80		7244	הוצאות ענפי עזר לכלליות
3551			הוצאות עבודה אוכלוסיה קבועה
394			הוצאות עבודה שונים
94			הוצ. עבודה שכירים בענפי עזר לשוטר בלבד
260			הוצאות ענפי עזר לקיום
	54		זיכויים להוצאות קיום
	354		זיכוי עבודה בענפי עזר לשוטר
	154	3507	זיכוי עבודה חברים בענפי עזר להשקעות
		2707	הוצאות מימון
		2207	מס הכנסה ועתודות מס

מספר סופי זה של שני מיליון מאתיים ושבעה אלף לירות הנו אומדן המקורות העצמיים (הפחתות ורווח) העומד לרשותנו לצורך מימון ההשקעות במשק והחזר חובות ולפי הערכתי הנו כשני שלישים מסך הכל המקורות לשנת השל"ד.

סולל אלדר

ביטוח לאומי והפסד שכר בימי המילואים

באחד העלוניים הקודמים הודענו לחברים, שבסיום תקופת המילואים החברים אינם חייבים לעמוד בתור ולחכות כדי לקבל את פיצויי הביטוח הלאומי בעד הפסד שכר עבודה בימי המי-לואים כיוון שהתנועה הקיבוצית לא חתמה על הסכם כזה עם הביטוח הלאומי.

אחרי שהופנו אלינו שאלות רבות בענין זה אנו מדגישים שזה נוגע אך ורק לפרט זה ובכל יתר השטחים אנו כמובן קשורים לביטוח הלאומי.

מאיר וניג

לציבור החברים -

הננו רוצים לקרוא לכיתוח השכבה הצעירה בשמות -

כיתה ג' - ג פ ן
כיתה א' - ש ק ד

השיכבה הצעירה

במזכירות

(מישיבוהיה)

הצבעה חיילים בבחירות להסתדרות -
11 בספטמבר 1973.

חיילים (סדיר, קבע, מילואים) עובדי צה"ל
ועובדי הממשל.

א. ההצבעה במחנות רבבסיסי צה"ל.

1. כנואך אל הקלפי עליך לזהות את עצמך
באמצעות תעודת חייל, קצין או כל תעודה
צבאית אחרת, המעידה על זהותך. (בקוים
ובמשלטים באמצעות תעודת שבויה).

2. עליך להגיש לועדה הקלפי את פנקס החבר
של ההסתדרות או את "הודעה לבחור"
שנשלחה אליך.

רק אם בידיך פנקס חבר או "הודעה לבחור"
תוכל(י) להצביע. (על פי הסדר עם צה"ל
מוחר לחיילים בקוים ובמוצבים לשאת עמם
פנקס חבר או "הודעה לבחור" ביום הבחיה-
רות להסתדרות).

3. מידי חברי ועדת הקלפי חקבל מעטפה חומה
ואת החיילת, תקבלי שתי מעטפות - אחת חומה
ואחת כתומה.

4. עם המעטפה או עם שתי המעטפות עליך
להכנס לתא ההצבעה. עליך להודיע שאינן איש
מלבדך בתא ההצבעה.

5. קח פתק אחד ושים במעטפה. את אותו דבר
תעשי את, חיילת, עם שתי המעטפות שבידיך.

6. במידה ואינן פתק הצבעה "אמת" בתא,
אפשר לקחת פתק לבן ולרשום עליך בעט
או בעפרון "אמת".

7. מן התא הנך חוזר(ת) אל ועדת הקלפי
ממנה תקבלי מעטפה לבנה. על מעטפה זו,
בפינתה הימנית, יירשמו פרטיך האישיים.

8. שים את המעטפה החומה בחוך המעטפה
הלבנה. הדבק את המעטפה הלבנה. הכנס
אותה אל ארגז הקלפי.

את החיילת, תעשי כך עם שתי המעטפות
(החומה והכתומה) אשר בידיך.

9. בהיותך מחוץ ליחידתך הקבועה - הנך
רשאי(ת) להצביע בכל קלפי צבאית אחרת
אליה נקלעת ביום הבחירות.

ב. הצבעה מחוץ למחנה

1. במידה והנך נמצא(ת) במקום מגורייך -
תוכל(י) להצביע ככל חבר הסתדרות אחר,
בקלפי בה מופיע שמך ברשימת בעלי זכות
הבחירה. עליך להצטייד בפנקס החבר.

2. אם ביום הבחירות אינך נמצא(ת) ביחידה
צבאית או באיזור מגורייך, הכנס(י) לקלפי
ל"עוברים" בישוב בו הנך נמצא(ת).
כדי להצביע, עליך להצטייד בפנקס חבר
של ההסתדרות.

אלה הן ההוראות האחרונות של המערך כאשר לנוהל
חחולק לחיילים לתאי הדואר שלהם או של הוריהם.
של ההסתדרות. גבעת-חיים רוצה לראות את בניה -
חייליה מצביעים!

המזכירות

24.8.73

ח ו פ ש ו ת מ מ ו ש כ ו ת

החקיים דיון בהצעות מועצת החברה בענין
חופשות ממושכות. ההצעות מוגשות לציבור,
לקראת דיון והחלטה באסיפה במקום אחר
ביומן זה.

מ י ז ו ג א ו י ר ב ס פ ר י ת ב י ה " ס

ביה"ס פנה למזכירות בבקשה לאשר התקנת
מיזוג אויר בספריה ביה"ס, כי הבנין חם
מאד בקיץ וקר מאד בחורף. הכסף נחסך
מן החקציבים השוטפים של ביה"ס.

למרות המצאות המימון להתקנת מיזוג האויר
החליטה המזכירות בשלילה בגלל עומס החשמל
המוטל על האיזור ההוא ואי-רצון להכנס כ
בצורה בלתי מתוכננת להתקנת מיזוג אויר
במקומות שונים במשק.

31.8.73

ח ז ר ת ו של ד ו ד א ת ר מ ג י ו ס

דוד עבד בשנים האחרונות בבדיח התנועה
הקיבוצית במדור לקשישים. במסגרת עבודתו
יצר כלים לטיפול בבעיה שעד לפעולתו לא
היו קיימים.

במו"מ עם הברית וועדת חברה של מזכירות
הקיבוץ סוכם שדוד יחזור בסוף ינואר 1974
לעשרה עד שנים עשר חודשים הביתה לעבודה
בשירותים ולאחר מכן יחזור לתפקידו בברית.
מברית וועדת החברה תבעו שדוד יהיה מגויס
יום בשבוע בחקופה זו כי אין לו מחליף.
המזכירות לא קיבלה תביעה זו.

י צ י א ת ו של ז כ ר י ל ל ה ק ת
ה מ ת ו ל.

להקת המחול הבין-קיבוצית פנתה אלינו
לשחרר את זכרי לארבעה ימים בשבוע לצורך
הופעה בלהקה המתארגנת על בסיס חדש לעבודה
יותר אינטנסיבית. גם זכרי מעוניין בכך.
המזכירות סיכמה לאשר לזכרי פעילות בלהקה
לארבעה ימים בשבוע במשך שנתיים. לאחר
מכן יחזור זכרי לפעילות ולעבודה במשק.

לידיעת החברים: לא כל הנושאים הנדונים
במזכירות מגיעים מיד או בכלל לפירסום
ביומן. יש נושאים שנידונו כבר באסיפה
לפני הופעת היומן הזה; יש נושאים שעדין
לא נסתיים הדיון בהם, ולעתים קרובות
נדונים נושאים אישיים שאינם לפירסום
ביומן.

ל ח י ד י ל י נ ו של ו ס

מ י ח מ י ם

כיוון שלקחתי על עצמי את ביצוע סידור המים החמים - לאחר שהמהנדס השלים את התוכניות אני מוצא לנכון למסור אינפורמציה על המבצע הזה, אשר ביצועו כבר החל.

כאופן כללי: התוכנית מתחלקת לשני מעגלים מרכזיים כשר מהם יש התפצלויות לבתים ולדי-רוח, מעגל אחד מזרחה מן השביל המרכזי והשני מערבה ממנו. את המים החמים נקבל מדוד אשר יהיה צמוד למרכזית המים החמים הקיימת מצד המזרחי של המטבח - ואת חימום המים יספק דוד הקיטור החדש שליד המכבסה. המעגלים בנויים בשיטת הצירקולציה, כלומר המים זורמים כל הזמן במעגל ולכן לא יצטרכו לחכות הרבה זמן עד שיגיעו לכל מקום.

בקשה גדולה יש לי לחברים: לא לקחת מחומרי הבידוד ומהצינורות אשר נמצאים על יד השיכונים, כיוון שזה חומר יקר מאד וגם קשה להשיגו. כמו כן לא לנסוע עליו עם כל מיני כלי דרכו מצדידי אני אשתדל לא להשאיר את החולות פתוחות הרבה - אך באותו הזמן שהן פתוחות נא לא לכסות אותן ולא לזרוק ליכלוך לתוכן.

בנוגע לאינסטלציה בחוף הבתים: לאחר סיוורים בכמה משקים הוחלט על אינסטלציה תיצונית בחזית כל בית ובחוף הבית בצינורות נחושת. הדבר הזה מחקבל לא רע ולא מכוער - והעיקר שלא צריכים לפתוח קירות, דבר שהיה גורם לעיכוב גדול וגם לא ניתן לביצוע מבחינה תקציבית. באותם הבתים של שיכון וותיקים ב' בהם בוצעו כבר שיפוצים תהיה האינסטלציה בחוף הקיר. במידה ובעתיד ייעשו שיפוצים ביתר הבתים נכניס הכל לקיר. בשלב זה התוכנית היא שהמים החמים יגיעו לכל החלק הצפוני של המשק עד לחורף. שכונת הפרדס והקוקוריקו - בכוא הזמן.

בורדיק

תגובות

על חורנות שבת

חושבני שאינני היחידה המתקוממת נגד הצעת המזכירות (ביוזמתו של אשר גולן) האומרת שעל 90 החברים שיצאו מחורנות שבת מטעמי בריאות ועובדים במשך כל השבוע לחת מעכשיו חורנות שבת ולקבל יום חופש לפני או אחרי השבת. האם זאת הכעיה?

איפה נחוצה החורנות? במטבח, בחדר האוכל, בבתי הילדים, ברפת ובהודיה. לחבר (ה) שנתן חורנות עד לגיל 60-65 ולא יכול להמשיך מטעמי בריאות תחאכזר ההחלטה. האם הפסיק מטעמי נוחיות או קפריזה? היכולים החברים האלה לעמוד במאמץ הקשה ובעומס הכבד של חגים ושבתות כאשר מספר האוכלוסין מוכפל בחדר האוכל? למה להעלות הצעות לא אנושיות? יותר נכון יהיה לדאוג לחברים אלה למקומות עבודה נוחים יותר עם חנאים מתאימים במשך 6 ימי השבוע. אי אפשר להשוות את מקום עבודתו של החבר, שהוחאם ליכולתו ומאפשר לו להחזיק מעמד במשך השבוע לעבודה במטבח או בחדר האוכל. מי יכול לקחת את האחריות על עצמו על חברים מבוגרים וחולים? ההחיעצו עם ועדת הבריאות? עם הרופא? האם זאת הדעה של כל חברי המזכירות?

סימה יוגב

אין אצלנו מקום להצעה כזאת

בעלון הקודם קראנו שהמזכירות החליטה להציע לאסיפה שחבר אינו משוחרר מחורנויות שבת, גם לא מסיבות בריאות, אם אינו משוחרר מעבודה בכלל. אין אצלנו מקום להצעה כזאת כי זאת הצעה אנטי סוציאלית ואנטי קיבוצית, אשר אינה מתחשבת עם מצב בריאותם של חברים ולא עם מצבם של קשישים ומזדקנים. או שחברי המזכירות לא ידעו מי הם החברים עליהם חחול החלטה זו ואז הם לא מילאו את תפקידם או שהם ידעו על מי הם מחליטים ואז ההצעה היא בלתי אחראית.

יש להבדיל בין שתי סוגיות של מצב בריאות. ישנם חברים שמצב בריאותם הרופף שבגללו שיחררו אותם מחורנויות שבת הוא תוצאה או תופעה לווי לגילם הגבוה וישנם חברים אחרים שסובלים ממחלה כרונית ואותם שיחררו ללא קשר לגילם.

המשק שלנו מפגר מאד ביצירת חנאים מתאימים לקשישים ולזקנים שבין חברינו. לפני שנה החחילה האסיפה לדון על חקנון עבודה חדש ובו גם כמה סעיפים על חנאי עבודה של החברים המבוגרים. באותה האסיפה הציעו חברי מועצת החברה להגביל את חובת העבודה לחברות עד גיל 60 ולחברים עד גיל 65. לא היה המשך לדיון הזה וגם לא נפלו החלטות והכרעות. הוסבר לציבור שעלינו לחכות להחלטות על חקנון עבודה חדש שיחול על כל התנועה הקיבוצית ואין טעם שכל משק יחליט על כך בנפרד. (ונשאלת השאלה למה החחלנו בדיון הזה). כתוצאה מזה נשאר בתוקפו נוהג שקיים אצלנו מלפני שנים רבות ובו אין סעיפים על קשישים וזקנים כי לפני שנים רבות טרם היו אצלנו חברים כאלה. פירוש הדבר שחבר בן 65 או 70 או 75 חייב אצלנו לעבוד ואשר לחורנויות שבת הוא משוחרר רק במקרה ומצב בריאותו לא מאפשר לו לבצע את העבודה במטבח או בחדר האוכל (חברה גם בבתי הילדים).

אשר לששה ימי השבוע ידוע לכל שהבעיה הפוכה בתכלית: לא רק שחברים אלה לא רוצים לצאח לפנסיה, הם דורשים בכל הוקף לא לנשל אותם וליצור תנאים שיאפשרו את המשך פעילותם או במקצועם או במקום עבודה חדש, קל יותר ומתאים יותר לגילם.

ואשר לתורנויות שבת היא במקרים רבים כרוכה בעבודה קשה יותר לאין ערוך מאשר עבודתם בימי החול וקשורה בהתרוצצות ובסחיבות במשך 4 שעות ויותר שאיש בגילים אלה לא יכול לעמוד בהם. לכן משוחררים הם על ידי רופא וועדת הבריאות. לפי החלטת המזכירות יוצא שכל אלה אשר מטעמי בריאות אינם מסוגלים לעבוד בתורנויות שבת דינם להפסיק גם בעבודתם הקלה, יחסית, בימי החול, וכך יכנסו לקטגוריה של "משוחררים מעבודה". עשרות חברים שכיום הם נוחנים את חלקם בעבודה, מי בהנהלת החשבונות ומי באפייח עוגות, מי ב"גח" ומי במוסך או בסקטור השירותים, כל אלה חייבים מחר להפסיק את עבודתם כיוון שאינם מסוגלים בגלל מחלה ובגלל גילם לעבוד בתורנות שבת. בימי חול יש להם תנאים מיוחדים והם רוצים להמשיך בעבודתם - בשבת התנאים אינם לפי יכולתם (הסתכלו נא באיזה תנאים סוחבים בשבת מגשים וצלוח וסכו"ם בחדר האוכל או כמה שמתרוצצים בשבת במטבח ובחדר האוכל). האם החלטת המזכירות אינה עלבון לחברים קשישים שבמשך 40 שנה ויותר נתנו את תורנות השבת בנאמנות וכעת אינם מסוגלים להמשיך ולתת אותה?

ומי מקנא בחברים הצעירים יותר שמשוחררים מתורנות שבת בגלל מום גופני או בגלל מחלה כרונית והם משוחררים על ידי רופא וועדת בריאות. יש להניח שרוב רובם של 90 המשוחררים אנם מבוגרים קשישים וזקנים ורק מקרים בודדים מכין היותר צעירים שייכים למשוחררים. בהנחה שרופא שיחרר אותם מפפיק אני אם בסמכותה של המזכירות להתעלם מהחלטת רופא. בהודעת המזכירות בעלון הקודם חסרים פרטים על הדיון וחסרים הסבר והנמקה. צריין שם רק שאשר גולן היה יוזם ההצעה ושהוא השתתף בדיון (ואין זה לשבח של אשר במקרה הנידון) ואפילו לא נזכר שם אם וועדת הבריאות השתתפה או לאו.

כמובן שיש מקום לבדיקה מחודשת של כל אחד מן ה-90 המשוחררים בנוגע למצב בריאותו כיום וביחוד יש מקום לכך למשוחררים הצעירים יותר. כי מי שהיה במצב בריאות קשה לפני שנים קורה ומצבו השתפר - ואנו מאחלים לו את שיפור מצבו וגם לסידור העבודה הדואג לתורנות שבת. אלא שבדיקה מחודשת כזאת שייכת לוועדת הבריאות ולרופא ולא למזכיר-רות. לעומתם בני ה-65 ובני ה-70 מותר להם להצהיר: "אינני יכול יותר" גם בלי אישור הרופא ובדרך כלל הם חברים כאלה שכל חקירה נוספת - גורעת ומיותרת.

החלטה כללית וסתמית בנוסח: "כל מי שעובד בימי חול חייב לתת תורנות שבת ללא התחשבות במצב בריאותו" תהיה החלטה אבסורדית ולא רצינית כי ממילא היא לא תתגשם.

חבר ורחיק

לסיום קורס מרכזי משק

עם החקרב סיום הקורס אני רוצה למסור לחברים קצת על הנעשה בקורס ובמה עוסקים בתחומי. הקורס מתקיים במדרשת רופין במחלקה לפעילי משק. משך הקורס כ-13 חודשים ומשתתפים בו 70 תלמידים ממשקים שונים. הקורס מיועד לחברים בתפקידים מרכזיים במשק הקיבוצי. היות והקורס משותף לשלוש התנועות הקיבוציות הפגישה עם חברי משקים מתנועות אחרות במשך הקורס היא מאד מעניינת. שומעים מהנעשה בכל המשקים בתחום המשקי, בתחום החברה והחינוך ועוד. איפה ניתנת לך הזדמנות לעשות השוואה עם משקים אחרים בכל הקשור לחיי קיבוץ? ולאחר הקדמה זו ברצוני לתאר לכם כמה פרטים טכניים על הקורס.

הקורס עצמו מחולק למעשה לשלוש מגמות עיקריות: א. לימודים בסיסיים שכוללים את מקצועות - אנגליה, מתמטיקה, סטטיסטיקה, מבוא לכלכלה ותורת המחשב. ב. לימודי כלכלה: כדאיות השקעות, ניהול חשבונות, ניהול היצור, ניהול פיננסי וכלכלת היצור. החלק הנ"ל הוא החלק הרחב ביותר והחשוב ללומדים היות והוא נותן את הכלים הטכניים לעבודה במסגרת של תפקידים שונים. כמובן שיש לו קשר הדוק עם הלימודים הבסיסיים שבלעדיהם אי אפשר. ג. פרק יחסי אנוש. בחלק זה של הלימודים שמים שגש חזק מאד על עבודת צוות גישה לפתור בעיות חברתיות ואישיות במבנה החברתי של הקיבוץ בעבר ובהווה. ישנה הצדקה מלאה לתשומת הלב המרובה שנותנים לפרק זה, כי היום אנו יודעים שבכל תפקיד שאדם ממלא החלק הקשה התופס את מירב הזמן - זו הבעיה החברתית-אנושית.

נוסף לשלושה החלקים העיקריים שצויינו קודם עוברים במסגרת הקורס את ענפי החקלאות המרכזיים כיום במשק הקיבוצי והם: רפת, לול, פרדס, כותנה ומטע. הלימודים על ענפים אלה הם לא יסודיים על כל פרטי הענף, אלא הצדדים הכלכליים של הענף שהם נוגעים יותר לחבר הממלא תפקיד. כמו כן לכל אורך הקורס מתקיימות פגישות עם נציגים של התנועה הקיבוצית כמו: וועדות המשק, אירגוני קניות, וועדות צריכה ונערכים סימפוזיונים על נושאים בהם עוסקות הוועדות האלה וזה נותן מושג על דרך העבודה בתנועה במסגרת הכוללת של כל המשקים.

ולסיום אני רוצה לומר, שלי אישית, הקורס נתן הרבה והכניס אותי לכל הבעיות אשר היום המשקים מחלבים בהן, וכן נתן מושג הרבה יותר רחב על הדרך הכלכלית המיוחדת של הקיבוץ. כן אני רוצה להוסיף שאנו מוכרחים להשתדל לשלוח כל שנה חבר לקורס ולנסות ולהגיע שכל מרכז ענף ובעל איזה שהוא תפקיד תהיה לו הכשרה של הקורס הנ"ל. זה יביא לתוצאות חברתיות חיוביות וכמובן גם כלכליות, כן זה ירחיב את ציבור החברים המעורה במערכת המשקית.

עמוס גורן

הערה לספרה של נעמי פרנקל - "דודי ורעי"

הסופרת מוכרת לנו מהטרילוגיה "שאל ויונה" היצירה הזו, נפרט החלק הראשון, מרשימה ביכולת העיצוב האפי של תקופה בחיי יהדות גרמניה, ערב עלות היטלר לשלטון. גם הרקע הלא יהודי של אותה תקופה, כולל הקומוניזם הגרמני ונפחוליו זכה לטיפול אמנותי נאות. בקראנו את הספר, היינו כמעט בטוחים כי אלה הם חוויות נעורים של נעמי פרנקל, אשר אותם הצליחה להפוך ליצירה אמנותית. כא אחד הראיונות האחרונים אתה וסטר את המבט הזה כי נודע לנו כי את שנות נעוריה כילתה היא בארץ, בקיבוץ. אלא שהרקע ההיסטורי של יצירתה נלמד על ידה במשך שנתיים בגרמניה אשר אליה נסעה למטרה זו: עובדה זו הגדילה עוד את הערצתי אני לנעמי פרנקל, אשר הצליחה את פרי לימודיה להלביש עור וגידים ולהגיש לנו ספר בעל איכות ספרותית גבוהה. לא פלא, כי הציפיה לספרה החדש הצטיינה בדרישות להישגים.

ל"דודי ורעי" צורה קצת יוצאת דופן. הוא מורכב מקטעי יומנים ומכתבים. יש פה מקום אולי להרהר על סוג זה ספרות ולהצטרף לשורה של מבקרים וחוקרי בעיות ספרות מימי שלהי המאה התשע-עשרה, אשר תהו על צורות שונות של הרומן והעמידו סימן שאלה על הרומנים הכתובים בגוף ראשון "אני המספר", רומנים שצורתם מכתבים, יומנים וכו'.

אך במקרה זה ובמקום זה נראה לי דיון רציני יותר בסוגיה זו של צורות מיוחדות מסיבות שונות.

הרומן "דודי ורעי" מורכב מקטעי יומנים של אב ושני ילדיו המאומצים, אשר דרכם מועלות פרשיות אהבה כהוה ובעבר. אפשר כמובן לכתוב על נושא זה יצירה גדולה כפי שאפשר לכתוב על כל נושא.

הרקע הוא הקיבוץ. אך דומני כי בספר זה בניגוד לספרים דומים כגון "מקום אחר" של עמוס עוז - הקיבוץ הופך לנושא בהא' הידיעה. הקיבוץ כהוה ובעבר. לשם יתר דיוק בעיות האמן, טיפוס האדם המופנם ויחסו של הקיבוץ לדמות כגון זו כהוה ובעבר. ושוב נושא שרבים וגדולים טיפלו בו כגון טומס מאן ב"סוניו קריג" וכו'. בדרך כלל מופנים חיצונית הבקורת לחברה הסובבת את האמן אשר מצטיינת בקוצר השגה, אינה מבינה את האמן ומדכאה אותו. אך העניינים אינם כה פשוטים. סוניו קריג מלא דגשות נחיתות ויש בו נהיה אחרי הפשוט והשלם כביכול. וכל זה על ידי מודעות של עליונותו הרוחנית.

אם נחזור לספר "דודי ורעי" - האמן הוא אלימלך. בזמן כתיבת קטעי היומנים אין הוא כבר בחיים, אנו מתוודעים אליו בק דרך זכרונותיו של הדוד סולומון ידידו, אשר הנו חבר קיבוץ ורתיק ודרך בנו משל'ה אשר גם הוא חבר הקיבוץ הזה. זכרונותיו של אלימלך אשר היה גם הוא משכבר הימים חבר בקיבוץ הזה, מעניקים לסופרת הזדמנות לתיאור ההורי של הקיבוץ בראשיתו בעבר הרחוק. התיאור הוא מאד ביקורתי ועל זה אינני מתרעמת על הסופרת. אינני חושבת כי בקורת מזיקה לקיבוץ. וגם אינני בעד פיאור העבר ללא סיג; אך לדעתי כתיבה כזו כן נעמי פרנקל הזדמנות לפרוש יריעה רחבה יותר של החיים בעבר ומה שעוד יתרו חשב אינה מוכיחה כושר ראיית המורכב שבחיים. מול אלימלך אשר עושה את דרכו בקושי בחברה הזו מעמידה המחברת את שלמה גרינבלט, פושק השפחיים, אשר השכלתו הרעיונית מודבקת מאוסף של קטעי כחבי מרכס ואנגלס. אך אלו הופכות בפיו מליצות נבוכות וממשות לז אמצעי להבלטת עצמו (דף 152) "אוסף לו לגרינבלט מתוך הספרות המרכסיסטית גרעין כאן וגרעין כאן נכנס לחדר האוכל וכרסו מלא ציטטות" וכו'. אך האם רק שלמה גרינבלט היה קיים אז? האם לא היו אז גם צעירים אחרים, אשר תהו על כבשונו של עולם באמת ובתמים ומתוך דחף זה באו "לבנות ולהבנות". גם שלמה גרינבלט עצמו מעוצב על ידי הסופרת כדמות "שטוחה" וסכימטית מדי. כאן אגב עלי לציין, כי לא בכל סוג ספרות לגיטימית בעיני השאלה השגורה - מדוע רק לחאר את הצל וכו'. לעומת זאת אינני סבורה כי ב"דודי ורעי" מתבקשת השאלה הזאת וזה בגלל אופיו של הספר. הרכילות בקיבוץ קיימת כהוה ובעבר. היא מופיע לפעמים כדעה קהל בעלת משקל לא מבוטל. אפשר להתיחס אליה בפחות או יותר חומרה אך כדי להיות הרגון כדאי ללמוד את הדברים ולא להכיא אבסורדים כגון בע' 194: "וכי לא מוזר שאלימלך בא לאוהלה של משינקה בחירוף של שירים כשבעצם הוא מבקש לפחות נערה תמימה למעשים שאין לעשותם דווקא בפיתוי של פיוטים". לו הייתה המחברת טורחת ללמוד את התקופה ההיא של בראשית הקיבוץ, הייתה יודעת שפחות אפילו מאשר כיום היה זקוק גבר, חבר קיבוץ, לאמצעי פיתוי אמנותיים כדי להחקרב לחברה כאשה. הייתה לומדת שגם בשטח האידוטי, כמו ביחר השטחים, היו אז חיפושי צורות חדשות החורגות ממוסר הזעירבורגני.

הדלות החומרית באותם הימים, העוני, אשר א וחה מתארת נעמי פרנקל בספרה זה ידועה. אך איך נשאו אותה האנשים? גם כאן החשובה אינה פשוטה. ההסתפקות במועט והסובלימציה לא היו כמובן מוחלטים. בוודאי שהיצרים הפשוטים כגון החשוקה לאוכל טוב העסיקו גם כן אנשים צעירים ובריאים, אך בספרה זה של נעמי פרנקל אנו רואים רק את הצד הזה. את הכבדים והקורקבנים הנסחבים, החבילות המחקבלות מאי שם אשר תוכנן גם הוא משמש אמצעי לפיתוי ולמאבק על כל מיני דברים.

בסיכום, אינני חושבת שיש כאן מגמה להשחיר את הקיבוץ אך הספר כתוב בצורה פשטנית מאד ולכן גם מסלפת ומאכזבת.

קלרה המאירי

מאוחדת חיים